

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 330
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 20 april 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

NARIC-Vlaanderen - Erkenning diploma vluchtelingen

In Vlaanderen staat NARIC (National Academic Recognition Information Centre) in voor de erkenning van de gelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen van hoger en secundair niveau. Om een beter zicht te krijgen op de evolutie van de dossiers en de centen, had ik graag een overzicht van volgende gegevens, telkens per jaar, voor de jaren 2013, 2014 en 2015.

1. Kan de minister de absolute aantallen geven van de beslissingen van dossiers van vluchtelingen, asielzoekers en subsidiair beschermden, uitgesplitst naar niveau: hoger onderwijs (doctoraat, master, bachelor en hbo5), en secundair onderwijs?
2. Kan de minister de cijfers geven van de doorlooptijden ((afhandelingstermijnen + wachtperiodes) voor dossiers van vluchtelingen, asielzoekers en subsidiair beschermden? Graag hierbij absolute aantallen van beslissingen met doorlooptijden die minder lang duurden dan één maand, tussen één maand en drie maanden, tussen drie maanden en zes maanden, tussen zes maanden en een jaar, en meer dan een jaar. Telkens voor volgende categorieën: (1) doctoraat, (2) hoger beroepsonderwijs (hbo5), (3) bachelor of master – volledige gelijkwaardigheid, (4) bachelor of master niveaugelijkwaardigheid.
3. Cijfers over studiegebieden
 - a) Graag cijfers over de studiegebieden waarvoor vluchtelingen, asielzoekers en subsidiair beschermden aanvragen indienen, met daarbij de verhouding positieve/negatieve beslissingen.
 - b) Graag cijfers over aanvragen met betrekking tot studiegebieden die toegang geven tot de volgende gereguleerde beroepen: leerkrachten (kleuter, onderwijzer, secundair onderwijs, hoger onderwijs), verpleegkundigen, artsen en architecten. Welke studiegebieden die leiden tot een gereguleerde beroep zijn het sterkst vertegenwoordigd? Graag ook met de verhouding positieve/negatieve beslissingen.
4. Bij onvolledigheid van het dossier heeft de aanvrager tot zes maanden de tijd om dit aan te vullen. Indien de aanvrager binnen deze tijdspanne niet reageert, wordt de procedure stopgezet.

Hoeveel dossiers van asielzoekers, vluchtelingen, subsidiair beschermden en personen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden, zijn onvolledig? Hoeveel dossiers werden in 2013, 2014 en 2015 stopgezet?

5. Voor asielzoekers, vluchtelingen, subsidiair beschermde en personen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden biedt NARIC een aangepaste flexibele procedure aan voor de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen en de niveaugelijkwaardigheid. Zoals werd toegelicht in de schriftelijke vraag nr. 28 (13 oktober 2015) voorziet NARIC-Vlaanderen in een "verkennend gesprek" waarin gepeild wordt naar de waarde van het buitenlands diploma, zoals opgenomen in §2. van het artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013. Op basis van dit gesprek wordt dan een advies verleend met betrekking tot de gelijkwaardigheid van het buitenlands studiebewijs.
 - a) Hoeveel aanvragers werden actief doorverwezen naar het verkennend gesprek?
 - b) Met hoeveel aanvragers werd een "verkennend gesprek" gevoerd sinds de mogelijkheid werd gecreëerd (cijfers per jaar)? Tot welke adviezen hebben deze gesprekken geleid?
 - c) In welke taal worden deze gesprekken gevoerd? Kan gebruik gemaakt worden van tolken?
 - d) Hoeveel aanvragers kwamen niet opdagen, hoeveel lieten geen bericht meer na en hoeveel weigeren om nog langer deel te nemen? Heeft NARIC zicht op mogelijke redenen voor deze uitval?
6. Over het gebruik van precedents

Klopt het dat de erkenningsinstantie NARIC huidige erkenningsbeslissingen kan baseren op reeds gedane erkenningsbeslissingen? Mocht NARIC-Vlaanderen bijvoorbeeld al enkele keren een diploma hoger onderwijs van Syrië (van een bepaalde instelling hoger onderwijs) al twee of meerdere keren als gelijkwaardig hebben verklaard met een Vlaams diploma bachelor, dan kan NARIC-Vlaanderen op basis van die precedents nieuwe aanvragen onmiddellijk afhandelen en die diploma's ook erkennen als een Bachelor. Worden dergelijke precedents gehanteerd gegeven de actuele context?
7. Nieuwkomers kunnen ook opteren om een EVC-procedure te doorlopen. De procedure om op basis van eerdere werkervaring aanspraak te maken op eerder verworven competenties (EVC) gebeurt op het niveau van de associatie waartoe de hogeschool of universiteit behoort.
 - a) Kan de minister voor de vijf associaties (Universitaire Associatie Brussel, Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen, Associatie KU Leuven, Associatie Universiteit - Hogescholen Limburg en Associatie Universiteit Gent) een overzicht geven van de kostprijs van een EVC-procedure?
 - b) Worden verminderde tarieven gehanteerd voor specifieke doelgroepen (welke tarieven en doelgroepen)?
 - c) Wordt de mogelijkheid geboden om tolken in te schakelen tijdens deze procedure?
 - d) Kunnen de associaties cijfers ter beschikking stellen over EVC-erkenningen en het aantal studiepunten?
 - e) Zijn EVC-bewijsstukken enkel geldig binnen de betrokken associatie? Acht de minister het opportuun om deze bewijsstukken ook bruikbaar te maken op de arbeidsmarkt.
8. NARIC-Vlaanderen zou samen met het agentschap voor integratie en inburgering een 'voortraject' uitwerken waarin de noodzaak en de slaagkans van het vragen van een diplomagelijkwaardigheid onderzocht kan worden.

Kan de minister een stand van zaken geven over dit voortraject?

9. In het kader van de huidige asielcrisis zou binnen de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) en de VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad) bekeken worden hoe de beoordeling van asielzoekers en vluchtelingen gelet op de verwachte toename kan verlopen.

Wat is de stand van zaken, en welke initiatieven worden in het vooruitzicht gesteld?

10. De huidige asielcrisis stelt de Vlaamse overheid voor bijzondere uitdagingen op het vlak van erkenning van de gelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen van hoger en secundair niveau. Gelet op de verwachte toename van het aantal dossiers heeft de Vlaamse Regering reeds in extra budget voorzien voor NARIC-Vlaanderen.

Welke voorlopige conclusies trekt de minister op basis van de aanvragen die sinds de verhoogde instroom van vluchtelingen zijn behandeld? In welke mate verschilt het profiel van deze vluchtelingen ten opzichte van andere jaren?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

ANTWOORD

op vraag nr. 330 van 20 april 2016

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. Een beslissing betekent dat NARIC effectief een uitspraak deed over de gelijkwaardigheid van een buitenlands studiebewijs:

- positief: de aanvrager kreeg effectief de gelijkwaardigheid waarnaar hij gevraagd heeft of waarvoor het dossier initieel onderzocht werd.
- negatief: NARIC verleende geen gelijkwaardigheid.
- Andere: een gelijkschakeling met een ander studiebewijs of graad dan initieel aangevraagd of onderzocht. Iemand vraagt bijvoorbeeld een gelijkwaardigheid met een master maar krijgt een gelijkwaardigheid met een bachelor.

Procedure	2013			2014			2015		
Type beslissing	+	-	Ander	+	-	Ander	+	-	Ander
Doctoraat	0	0	0	0	0	0	1	1	0
BAMA Volledige gelijkwaardigheid	20	24	41	44	11	52	68	20	115
BAMA en HBO5 Niveaugelijkwaardigheid	9	0	0	14	1	1	17	1	6
HBO5 volledige gelijkwaardigheid	2	2	7	4	1	14	6	7	11
SO: Niveaugelijkwaardigheid	19	1	27	67	6	51	106	17	35
SO: Volledige gelijkwaardigheid	0	0	0	0	0	0	2	3	0
VWO (SO): volledig en niveau	4	3	0	7	2	0	2	3	0
Totaal	54 (34%)	30 (19%)	75 (47%)	136 (49%)	21 (8%)	118 (43%)	202 (48%)	52 (12%)	167 (40%)

2. Doorlooptijden (afhandelingstermijnen + wachtperiode)

2013: niet beschikbaar (dat jaar werd een andere databank in gebruik genomen en de cijfers daarover zijn onvoldoende betrouwbaar).

2014:

Volledige gelijkwaardigheid	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-180	180-360	360+
Doctoraat	0	0	0	0	0	0	0
HBO	16	125	1	6	4	5	0
Hoger Onderwijs	72	156	1	20	28	21	2
Secundair Onderwijs - Volledig	0	0	0	0	0	0	0
Volwassenenonderwijs	5	68	0	4	1	0	0
Niveaugelijkwaardigheid HO	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-180	180-360	360+
Niveaugelijkwaardigheid	12	133	2	2	5	3	0
Niveaugelijkwaardigheid	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-	180-	360+

SO					180	360	
Secundair Onderwijs	94	64	42	32	11	9	0

2015:

Specifieke gelijkwaardigheid	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-180	180-360	360+
Doctoraat	2	163	0	1	0	1	0
HBO	24	177	2	7	4	9	2
Hoger Onderwijs	191	205	5	32	72	55	27
Secundair Onderwijs - Volledig	5	213	1	0	2	1	1
Volwassenenonderwijs	5	91	0	4	0	1	0
Niveaugelijkwaardigheid HO	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-180	180-360	360+
Niveaugelijkwaardigheid	24	137	7	5	5	5	2
Niveaugelijkwaardigheid SO	Aantal	Gem.	<30	30-90	90-180	180-360	360+
Secundair Onderwijs	138	54	83	35	8	9	3

3. a. Zie bijlage 1

b.

		2013			2014			2015		
	Studiegebied	+	-	Andere	+	-	Andere	+	-	Andere
HBO	Gezondheidszorg	0	1	0	0	0	1	0	2	0
HBO	Specifieke Lerarenopleiding	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Hoger Onderwijs	Architectuur	0	0	0	2	0	1	1	0	1
Hoger Onderwijs	Geneeskunde	0	0	1	7	0	8	3	0	16
Hoger Onderwijs	Gezondheidszorg	0	1	1	2	0	1	1	0	2
Hoger Onderwijs	Onderwijs	0	0	2	2	1	0	3	0	2

4. NARIC registreert niet rechtstreeks of het dossier van een vluchteling volledig is of niet. Dit omdat het onderzoek sowieso opgestart wordt, ook al is het dossier niet volledig. NARIC registreert wel of er in het dossier een verkennend gesprek werd aangevraagd. Dit gebeurt wanneer er onvoldoende informatie is om een beslissing te nemen. Op basis daarvan kunnen we wel ongeveer nagaan hoeveel dossiers wel of niet volledig waren.

	2013			2014			2015		
	Dossier Volledig	Dossier Niet-volledig	A	Dossier Volledig	Dossier Niet-volledig	A	Dossier Volledig	Dossier Niet-volledig	A
Doctoraat	0	0	0	0	1	0	1	1	0
HBO	0	0	16	0	2	25	0	0	32
Hoger Onderwijs	67	40	15	25	116	25	21	145	52
HO en HBO Niveaugelijkwaardigheid	0	2	15	5	12	12	3	18	7

- Volledig. Er werd geen verkennend gesprek gevraagd.
- Niet-volledig: er werd een verkennend gesprek aangevraagd bij de adviesverlener
- Andere (A): er werd een beslissing genomen maar niet op basis van geen verkennend gesprek.

Een dossier van een vluchteling wordt nooit stopgezet omdat het onvolledig is. NARIC onderzoekt het dossier van een vluchteling ook indien het onvolledig is. Er worden dus meestal geen ontbrekende stukken opgevraagd. Als het dossier wordt stopgezet is het omdat

- de aanvrager de procedure zelf stopzet of niet meer reageert,
- de aanvrager uitgenodigd wordt voor verkennend gesprek maar niet komt opdagen (dit leidt tot een negatieve beslissing),
- er onregelmatigheden in het dossier zijn en deze niet opgehelderd worden,
- fraude werd vastgesteld.

	2013	2014	2015
Aantal dossiers stopgezet	29	41	30

5. a. In 2015 werden 45 aanvragers uitgenodigd voor een verkennend gesprek. In 12 gevallen is het gesprek niet doorgegaan (zie verder vraag 5. d.)

b. Met 33 aanvragers werd het verkennend gesprek daadwerkelijk gevoerd. Hiervan kregen 19 aanvragers de specifieke gelijkwaardigheid waarvoor de aanvraag gedaan werd. 10 aanvragers kregen een niveaugelijkwaardigheid bachelor.

De overige 4 aanvragen:

- Diploma tandheelkunde kreeg noch een gelijkwaardigheid met Master of Science in de tandheelkunde, noch met Bachelor of Science in de tandheelkunde.
 - Een onderzoek naar gelijkwaardigheid met Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen resulteerde in een gelijkwaardigheid met Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen.
 - 2 recente adviezen waarvan de beslissing nog niet werd opgemaakt.
- c. De gesprekken worden meestal in het Engels gevoerd. Met aanvragers die een beetje Nederlands spreken of Nederlandse les volgen, verloopt het gesprek in het Nederlands aangevuld met Engels of Frans. In uitzonderlijke gevallen kan het gesprek met een tolk, als er een tolk beschikbaar is.
- d. Redenen waarom het gesprek niet doorgegaan is:
- Niet komen opdagen: 5
 - Geen reactie op uitnodiging: 5
 - Geannuleerd door aanvrager: 1
 - Ander: 1

6. Elk dossier wordt individueel behandeld. Uiteraard gaat NARIC na of er in het verleden vergelijkbare dossiers waren en welke beslissing in deze dossiers werd genomen. Als er voorgaande dossiers bestaan die voldoende vergelijkbaar zijn met het huidige dossier kan de adviesfase overgeslagen worden. In de context van de vluchtelingen crisis hanteert NARIC hetzelfde principe, ongeacht de status van vluchteling.

Voor een onderzoek naar de niveaugelijkwaardigheid kan NARIC in de meeste gevallen vooruit met de kennis die opgebouwd werd over het buitenlandse onderwijssysteem en op basis van voorgaande cases (precedenten). Voor het onderzoek naar de volledige gelijkwaardigheid is het een ander verhaal. De

studieprogramma's/leerinhouden van de verschillende opleidingen van de verschillende onderwijsinstellingen van één land kunnen zodanig onderling verschillen, dat je op basis van het ene dossier niet zomaar een conclusie kan trekken voor het andere dossier. Er zijn verschillende elementen waarmee men rekening houdt: leeruitkomsten, leerinhouden, het al dan niet aanwezig zijn van een masterproef, het niveau van de masterproef, de stages die gevolgd werden in het kader van de opleiding, werkervaring die eventuele tekorten kan compenseren, eventuele bijkomende opleidingen, ...

Het is daarom belangrijk om in te zetten op niveaugelijkwaardigheden bij mensen met het statuut van asielzoeker, erkende vluchteling of subsidiair beschermde. Zij hebben in veel gevallen niet alle nodige documenten ter beschikking om het onderzoek naar de volledige gelijkwaardigheid ten gronde te voeren. Een onderzoek naar de niveaugelijkwaardigheid kan in de meeste gevallen vlotter, sneller en met minder documenten. Voor een (potentiële) werkgever kan het voldoende zijn om te weten welk niveau hij kan verwachten van de houder van de erkenningsbeslissing zonder dat er een specifiek studiegebied wordt vermeld. Dit geldt uiteraard niet voor het uitoefenen van gereguleerde beroepen of het voeren van beschermde titels.

7. a. Het decreet bepaalt dat een bijdrage voor een bekwaamheidsonderzoek dat betrekking heeft op het bachelorniveau ten hoogste 590 euro bedraagt, voor het onderzoek dat betrekking heeft op het masterniveau ten hoogste 230 euro. Voor bekwaamheidsonderzoeken die betrekking hebben op beide niveaus bedraagt de bijdrage maximaal 770 euro. Ingeval het onderzoek betrekking heeft op afzonderlijke opleidingsonderdelen kan het bedrag gedifferentieerd worden in functie van de omvang, een vast bedrag voor administratieve kosten buiten beschouwing gelaten.

In het kader van een vijfjaarlijkse evaluatie van de EVC-EVK-procedures hebben de instellingen een zelfevaluatie-rapport ingediend op basis waarvan de hiernavolgende gegevens kunnen meegedeeld worden wat de kostprijs van de EVC-procedures betreft.

Alle associaties respecteren de decretaal bepaalde grenzen. Binnen deze grenzen schommelt de gemiddelde kostprijs al naargelang het systeem van de associatie als volgt:

De kostprijs binnen de associatie KU Leuven is gebaseerd op de combinatie van eenvoudige (gemiddeld 50 euro) en complexe toetsen (gemiddeld 150 euro) zonder het decretaal bepaalde plafond te overschrijden. Daarnaast wordt nog een administratieve kost van 55 euro meegerekend.

In de associatie Antwerpen liggen de bedragen in functie van de aard van het dossier tussen minimum 125 euro tot maximaal 669 euro voor het laatste meegedeelde academiejaar 2013-2014.

In de associatie Limburg bestaat de bijdrage uit een vast gedeelte van 55 euro (jaarlijks te indexeren) en het variabel gedeelte is evenredig met de omvang van de aanvraag. Voor de berekening worden de studiepunten van de opleidingsonderdelen waarvan de competenties waarvoor erkenning wordt gevraagd deel uit maken, vermenigvuldigd met 3 euro per studiepunt.

In de associatie Brussel bestaat de bijdrage uit een vaste administratieve kost van 55 euro en een variabel deel dat berekend wordt op basis van het aantal studiepunten dat overeenkomt met de opleidingsonderdelen die deel uitmaken van de aanvraag. Het betrokken aantal studiepunten wordt vermenigvuldigd met 3 euro. Gemiddeld liggen de bedragen tussen de 50 en de 150 euro.

In de associatie Gent geldt een vast basistarief van 155 euro, waarvan 55 euro administratiekost. Indien een dossier wordt ingediend met het oog op het verkrijgen van een bachelordiploma wordt de bijdrage vastgesteld op 590 euro, voor het verkrijgen van een masterdiploma zonder onderliggend bachelordiploma 770 euro. Wanneer men wel een bachelordiploma heeft dat rechtstreekse toegang geeft tot de master is de kostprijs 350 euro.

- b. Uit de gegevens in de zelfevaluatie-rapporten kunnen we niet opmaken of er al dan niet een differentiatie van de tarieven gebeurt in functie van bepaalde doelgroepen.
 - c. Uit de gegevens in de zelfevaluatie-rapporten blijkt niet specifiek dat er tolken worden ingeschakeld tijdens de procedure. Elke associatie heeft wel een begeleidingsproces uitgewerkt om studenten zo goed mogelijk bij te staan bij de voorbereiding, tijdens en na het assessment.
 - d. De zelfevaluatie-rapporten omvatten gegevens over het aantal aanvragen en toegekende bekwaamheidsbewijzen gedifferentieerd naar de aard van de opleiding en met een onderscheid tussen aanvragen die de volledige opleiding betreffen of een deel van de opleiding. Specifieke gegevens voor wat de doelgroep van de vluchtelingen betreft zijn niet beschikbaar.
 - e. Het bewijs van bekwaamheid geldt in principe binnen de instellingen van de associatie, evenals binnen elke instelling waarmee de validerende instantie een overeenkomst heeft gesloten.
De bruikbaarheid van de bewijzen van bekwaamheid is in principe beperkt tot de vrijstellingsprocedures bij de hoger onderwijsinstelling met het oog op een verkort traject of een rechtstreekse diplomering.
8. Voorlopig is er geen geïntegreerd voortraject. Er zijn wel bilaterale gesprekken geweest tussen AHOVOKS en het Agentschap Inburgering en Integratie. Tijdens deze gesprekken werd er correcte informatie uitgewisseld om de doorverwijzingen door de onthaalbureaus naar de juiste erkenningsprocedure bij NARIC zo goed en zo vlot mogelijk te laten verlopen. Ook werden er bijkomende vormingen georganiseerd voor de (nieuwe) medewerkers van de onthaalbureaus zodat de procedures bij NARIC voldoende gekend zijn.
9. De VLIR heeft een traject uitgewerkt om advies te verlenen betreffende de gelijkwaardigheid van diploma's in het geval van onvolledige vluchtelingendossiers. Dit zal leiden tot een samenwerkingsovereenkomst tussen VLIR en NARIC.

Voor deze dossiers neemt NARIC de intake op zich. Nadien volgt een intakegesprek dat door de VLIR georganiseerd wordt. Na een positieve intake kan het adviestraject gestart worden. Dit traject duurt maximum 1 semester.

De volgende concrete afspraken werden gemaakt:

De eerste dossiers worden tegen 01/06/2016 aan de VLIR bezorgd. Deze aanvragers kunnen starten met het traject in oktober 2016.

De volgende dossiers worden tegen 01/12/2016 aan de VLIR bezorgd. Deze aanvragers zullen in februari 2017 kunnen starten.

10. Voorlopige conclusies minister

Er is een stijging van aanvragen van vluchtelingen waarneembaar. In 2014 ontving NARIC 317 aanvragen van asielzoekers, erkende vluchtelingen en subsidiaire beschermde. In 2015 waren dat er al 482. NARIC ontving dus 50% meer aanvragen van deze doelgroep in 2015 ten opzichte van 2014. De meeste aanvragen van vluchtelingen komen van de landen Syrië (114), Irak (85), Afghanistan (49), Palestina (33) en Iran (27). In 2016 ontving NARIC tot nu toe (van januari tot en met april) al 272 aanvragen van vluchtelingen.

NARIC-Vlaanderen ontving extra budget van de Vlaamse regering om de stijging van aanvragen op te vangen. Met dit budget werden 2 nieuwe dossierbehandelaars

aangeworven en deze zijn momenteel in opleiding. Daarnaast wordt het geld ook gebruikt voor de extra adviezen die nodig zijn om tot een beslissing te komen.

Het grootste deel van de aanvragen die NARIC in 2015 ontving van vluchtelingen zijn aanvragen in de categorie hoger onderwijs. Het gaat over 59% van de aanvragen.

- Doctoraat
- Master
- Bachelor
- Gegradueerde HBO5

De andere aanvragen vallen onder de procedures secundair onderwijs en volwassenen-onderwijs.

BIJLAGE

Cijfers over studiegebieden: positieve/negatieve beslissingen